

TU-Z. Socio-Technical Systems Paradigm, essee v 1

Pertti Huhtanen, 0400625730, pertti.huhtanen@suomi24.fi

op. nr 25280M

Pertti Huhtanen

op. nr 25280M

TU-Z. Socio-Technical Systems Paradigm, essee

28.09.2010 v 1

How the course has impacted my thinking?

- models
- conceptual approaches
- practical insights.

Aiemmat tietoni sosioteknisistä järjestelmistä perustuivat 1970-luvun lopun DI-opintoihini ja 2008-2009 Helsingin yliopistossa suorittamaani aikuiskasvatuksen ja työn kehittämisen maisteriohjelmaan (ATMO).

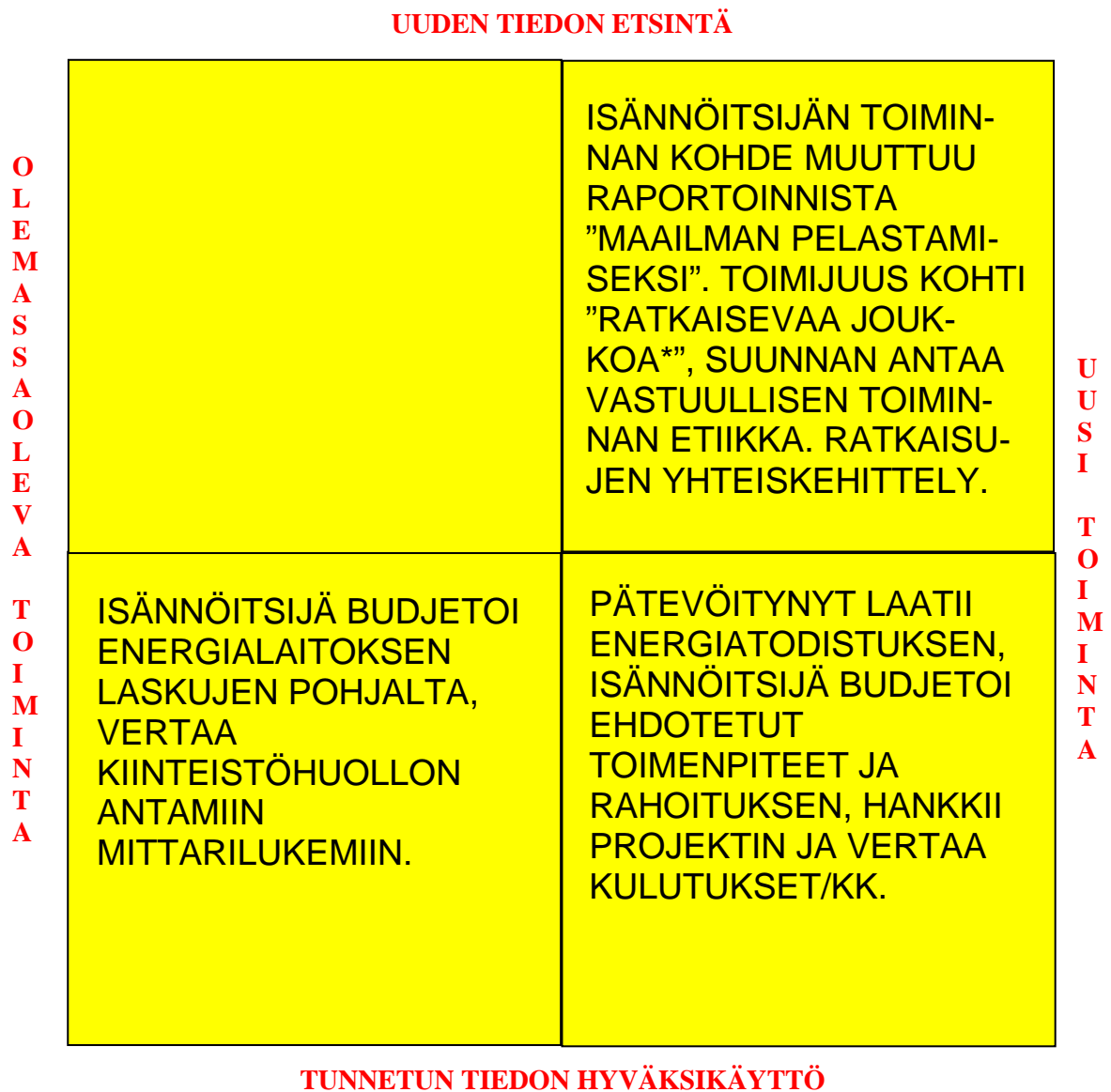
ATMO:ssa STS:ää käsiteltiin yhtenä mahdollisena työn kehittämisen muotona muiden joukossa. Tristin ja Bamforthin löydökset olivat tuttuja, mutta selkeää muistijälkeä STS:n eri suuntauksista ei ollut jäänyt.

Ensimmäisenä – keskellä kesää, loman alussa - avasin Eijnattenin (2004b) Chaordic systems thinking –julkaisun ja juutuun neljännelle sivulle. Julkaisu oli avonaisena kamarin pöydällä, kunnes vaimoni nosti muovitaskussa olevan nipun sohvapöydän hyllylle. Käsitteellinen kuormitus oli niin suuri, että palasin aiheeseen vasta elokuun lopussa hankkiakseni loput julkaisut. Varsinainen lukeminen jäi sitten viime viikonloppuun, jonka vuoksi kypsyymisaika oli liian lyhyt.

Eilisen iltaluennon ja päivän workshopin tulos on särkevät silmät (lievä stressi?), mutta useat käsitteet ja niiden mahdollinen merkitys omassa työssäni alkaa aueta. Vertailu variable based approachin, systeeminäkökulman ja kompleksisuusnäkökulman (CST) välillä kirkastuu: tasapainotilaa hakeva systeeminäkökulma vaikuttaa jo nyt CST:hen verrattuna mekanistiselta laatikkoleikiltä. Uskon kaordiseen, epälineaariseen maailmankuvaan perustuvaan ilmiöiden tarkasteluun. Jos ymmärsin oikein, Eijnatten määritteli CST:n olevan metaforan ja mallin välimaastossa. Tällaisena CST on käyttökelpoinen jopa ”kenttäkeskusteluissa”.

Oleellista oli myös keskustelu kasvun rajoista ja pohdinta uuden ja vanhan tiedon ja uuden ja vanhan toiminnan akseleilla - samaan tapaan, kuin kehittävän työntutkimuksen gradussani:

”Uuden toimintamallin suunnittelu tapahtuu sarjana *ajatuskokeita* tai ennakoivia *simulointeja* (mitä, jos...). Niiden raaka-aineiksi tarvitaan esimerkkejä vaihtoehtoisista tavoista, ehdotusten vertailua, heikkouksien, aukkojen ja vahvuuksien tunnistamista ja yhdistelyä. Välineenä käytetään oleellisia laadullisia *ulottuvuuksia* ja *periaatteita*.” (Huhtanen 2010, 32-33).

Kuva 2. Energiatehokkuuden kehittäminen oppimistyylien nelikentässä. *Ratkaiseva joukko on Suomen Isännöintiliiton käyttämä iskulause ja sopii oppimisteemaan hyvin. (Huhtanen 2010, 25).

Holoni tuntuu käyttökelpoiselta ideologisessa tai arvokeskustelussa, mutta se tuntuu vaikealta työvälineeltä keskusteluissa ”asiakas”organisaatioiden kanssa – olen kuitenkin kiinteistö- ja rakentamisalan holonin osa.

Sustainability kääntyy kestävyudeksi. Katoavuuden ("everything is eventually dissolving") käsite tuntuu kestävydestä puhuttaessa hieman ongelmalliselta. Taisimme CST:n yhteydessä puhua myös rajallisuudesta (esim. limits to growth), mikä on huomattavasti käyttökelpoisempi "konsulttikäsite".

Omalla toimialueellani (elinkaari, energia ja ympäristö koulutusalueenimen "käyttö ja ylläpito" alla) operoin sekä työyhteisöjen hyvinvoinnin että ei-inhimillisen maailmanpiirin kestävyiden haasteiden keskellä. Kestävyiden käsitteen määrittelyyn ei kiinteistö- ja rakentamisalalla ole panostettu kovin näkyvästi. Itse aikoinaan jäljittelin maailmanlaajuisten toimijoiden sloganeita (kuten "the network is the computer") toteamalla "talo on tietoverkon kytkentäkotelo", jolla pyrin ennakoimaan virtualisoituvan ja mobilisoituvan työn toimitiloille tai ei-toimitiloille asettamia haasteita. Tässä kontekstissa esimerkiksi toimitilan "kestävyys" voisi olla määriteltävissä sen joustavuus- ja muuntautumisosominaisuuksina ja elinkaarikustannuksina.

LÄHTEET

Eijnatten, F.M. van (2001). Chaordic systems for holonic organisational renewal. In: W.A. Pasmore & R.W. Woodman (Eds.), *Research in Organisational Change and Development*, Volume 13 (pp. 213-251). San Francisco: JAI Press/Elsevier.

Eijnatten, F.M. van (2004a). Chaos and complexity: An overview of the "new science" in organization and management. *Revue Sciences de Gestion*, 40, 123-165.

Eijnatten, F.M. van (2004b). Chaordic systems thinking: Some suggestions for a complexity framework to inform a learning organisation. *The Learning Organisation*, 11(6), 430-449.

Eijnatten, F.M. van, Shani, A.B., & Leary, M.M. (2008).

Socio-technical systems:

Designing and managing sustainable organizations. In: Cummings, T.G.

(Ed.), *Handbook of organization development* (pp. 277-310). Thousand Oaks, CA: Sage.

Huhtanen, P. (2010). Isännöitsijä ja ilmastonmuutos – isännöinnin esteet ja mahdollisuudet energiatehokkuuspalvelujen kehittämiseen. Pro gradu. Helsingin yliopisto, käyttäytymistieteellinen tiedekunta. Saatavissa myös: <http://www.helsinki.fi/cradle/Master_Thesis.html>.

Kira, M., & Eijnatten, F.M. van (2008). Socially sustainable work organizations: A chaordic systems approach. *Systems Research and Behavioral Science*, 25 (6), 743-756.

Kira, M., & Eijnatten, F.M. van (2009). Sustained by work: Individual and social sustainability in work organizations. In: Docherty, P., Kira, M. & Shani, A.B. (Eds.), *Creating sustainable work systems: Developing social sustainability*. London: Routledge, second, completely revised, edition.